

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

DENETİM TERİMLERİ SÖZLÜĞÜ

Akış diyagramı (Flow-charting); Prosedürlerin, bilgilerin ve dokümanların akışını gösteren diyagram. Bu teknik karmaşık akışların ya da prosedürlerin özet olarak anlatımına imkân verir.

Anahtar denetim noktaları (Key audit points); Prosedürlerin ve işlemlerin çok önemli aşamalarındaki hataları önleme ve ortaya çıkarma bakımından bir sistemde temel rol oynayan denetim noktaları.

Analitik inceleme prosedürü (Analytical review procedure); Ek denetimler (örneğin, maddi doğruluk testleri) yapılması gereğine işaret eden tutarsızlıkları belirlemek üzere hesaplardaki değişimlerin ve rasyoların kronolojik karşılaştırılmasını ve analizini içeren prosedür.

Bağımsızlık (Independence); Bir denetim kurumuna ve denetçilerine, herhangi bir dış müdahale olmaksızın, kendilerine verilen denetim yetkilerine uygun olarak davranabilme anlamında tanınan özgürlük.

Belli bir faaliyete yönelik denetim (Selective audit); Özelliği olan faaliyete veya hata ya da yolsuzluk olasılığı çok yüksek bir faaliyete odaklanan denetim.

Bildirim mektubu (Letter of notification); Denetimin amacını ve kapsamını, yetkili denetçilerin isimlerini ve bunların görev sürelerini bildirmek üzere denetim kurumu tarafından denetlenene gönderilen mektup.

Bilgi Teknolojileri Denetimi (IT denetimi); işletmelerin sahip oldukları bilgi teknolojisi kaynaklarının değerlendirilmesi sürecidir.

Bilgisayar denetimi (Computer audit); Veri taşıyıcılarında kayıtlı verilere ilişkin olan ve bilgisayar ortamını (uygulama dosyaları, yönetim sistemleri ve yazılım paketleri) değerlendirmeyi içeren denetim.

Bilgisayar uygulama dosyaları (EDP applications); Belli bir alana uygulanan program ya da program seti. Örneğin; bir ücret sistemi ya da bir envanter sistemi.

Bir hesabın kontrolü (Checking of an account); Bir hesap üzerinde yürütülen (ve hesaba dahil) işlemlerin doğruluğunun ve eksiksizliğinin kontrolü faaliyeti.

Bulguların bildirimi (Statement of findings) Denetim mektubu.

Bütçe (Budget); Belli bir zaman dilimi içinde gerçekleştirilmesi öngörülen programlanmış faaliyetlerin rakamsal ve finansal olarak ifadesi. Bütçe, gelecekteki faaliyetleri planlar ve elde edilen sonuçları bunlar gerçekleştikten sonra kontrol eder.

Bütünleşik denetim (Comprehensive auditing); Mali denetimi ve performans denetimini eş zamanlı olarak yürütmeyi içeren denetim seti.

Çalışma Kağıtları; Denetçi denetim çalışmaları sırasında, denetim görüşü oluşturmak amacıyla yeterli kanıt topladığını ve denetimi denetim standartlarına uygun bir şekilde gerçekleştirdiğini kanıtlayabilecek her türlü çalışmasını belgelemek durumundadır. Bu belgeler çalışma kâğıtları şeklinde olmaktadır.

Denetçi (Auditor); Denetimi yürütmekle ve bunu tamamladıktan sonra onun hakkında rapor yazmakla görevli kişi

Denetim (Audit); Bir kuruluşun faaliyetlerinin ve işlemlerinin hedeflere, bütçelere, kurallara ve standartlara uygun olarak yürütülmesini ya da işlemlerini güvence altına almak üzere incelenmesi. Bu incelemenin amacı, düzenli aralıklarla, düzeltici önlemleri gerektirebilecek sapmaların belirlenmesidir.

Denetim alanı (Audit field); Denetim konusunun ve periyodunun saptanması ve ayrıca uygulanacak denetimin niteliğinin belirlenmesi (örneğin, 1989 yılındaki belli işlemlerin yasalara uygunluk ve/veya düzenlilik yönünden denetimi). Konu ya bütünüyle bir kuruluş (kamu kurumu, teşebbüs, proje vs.) ya da bu kuruluşun bir bölümü veya fonksiyonu olabilir.

Denetim bulguları (Audit findings); Sonuçlar çıkarılmak üzere denetim sırasında denetçi tarafından bulunan ve kaydedilen önemli olgular

Denetim el kitabı (Audit manual); Denetçilerin uymaları gereken denetim metod ve teknikleri ile denetim standartlarını detayları ile açıklayan kılavuz. Denetim el kitabı, bir denetim kurumunun tüm denetçilerinin (denetim olayına) koordineli ve uyumlu yaklaşımını sağlamak için vazgeçilmez bir enstrümandır.

Denetim izi (Audit trail); Verilerin yönetim ve iç kontrol sistemine girişlerinden çıkışlarına kadar izlenmelerine imkân veren yol.

Denetim mektubu (Audit letter); Denetim kurumu olarak bir taahhüdü göstermeksizin denetçi tarafından denetlenene gönderilen ve denetim bulgularını içeren özel not.

Denetim metodları (Auditing methods); Denetimin ve denetimin yürütülme tarzının dayandırıldığı bütün prensipler ve kurallar. Ayrıca bkz. Denetim prosedürleri ve teknikleri.

Denetim planlaması (Audit planning); Denetim görevlerinin yönetimi için gerekli enstrümanların belirlenmesi (Örneğin, denetim planlama notu, denetim programları ve kaynak bütçeleri)

Denetim programı (Audit programme); Aşağıdaki unsurları belirleyen doküman: denetlenecek sistemler, dokümanlar ve mali tablolar;spesifik denetim hedefleri;denetimin kapsamı;yürütülecek çalışmanın çeşitli aşamalarının detayları ve uygulanacak denetim prosedürleri.

Denetim prosedürleri (Audit procedures) Faaliyetlerin kronolojik ve rasyonel bir düzene göre yürütülmesine imkân veren denetim programı içinde seçilmiş bütün denetim metodları ve teknikleri

Denetim raporu (Audit report); Denetim kurumunun yada denetçinin, denetlenenin veya diğer yetkili makamların dikkatlerine sunmada yarar gördüğü bulguların, sonuçların ve gerekli ahvalde tavsiyelerin yazılı anlatımı. Denetlenenin cevapları denetim raporuna eklenebilir.

Denetim riski (Audit risk); Denetçinin bir hata ya da yolsuzluğu tasdik etme veyahut ortaya çıkaramama olasılığı

Denetim sahası (Audit sphere); Denetim alanı

Denetim sonuçları (Audit conclusions); Kendi bulgularına açık bir atıfta bulunarak, denetlenen bilginin doğruluk ve güvenilirlik derecesi hakkındaki denetçi görüşünün özet olarak ifadesi. Denetim sonuçlarında denetçi, gözlenen zayıflıkların etkisini, bunların arzedebileceği riskleri ve bu risklerin etkilerini değerlendirir.

Denetim standartları (Audit standards); Gerçekleştireceği hedefler, uygulayacağı denetim prosedürleri ve teknikleri, hazırlamak durumunda olduğu rapor ve iş kalitesi bakımından denetçinin uyması gereken kurallar.

Denetim teknikleri (Audit techniques); Denetçinin (denetim için) gerekli bilgileri toplamada yararlandığı araçlar.

Denetim testi (Audit test); Spesifik bir denetim hedefine ulaşıp ulaşılmadığını belirlemek amacıyla seçilmiş bir ögenin test edilmesi.

Denetim yazılımı (Audit software); Denetçilere bilgisayar dosyaları üzerinde veri işleme çalışması (işlem) yapma imkânı veren ve denetim alanına uygulanan bütün programlar.

Denetimin hassaslık derecesi (Audit intensity); Uygulanan denetim prosedürlerindeki kesinlik derecesi. Hassaslık derecesi, incelenecek örneklemin büyüklüğünü ya da denetlenen unsurların kapsama oranını belirler.

Destekleyici dokümanlar (Supporting documents);İşlemlerin ve gerçekleşmiş ve/veya faaliyetlerin kaydedilmiş olduğunu destekleyen dokümanlar ve kanıtlayıcı belgeler.

Dış denetim (External audit);Dış ve denetlenenden bağımsız bir organ tarafından yürütülen denetim ki bunun amacı hesapların ve mali tablolar ile işlemler ve mali yönetimin düzenliliği ve mevzuata uygunluğu hakkında kanaat (görüş) bildirmek ve rapor vermektir.

Esasa ilişkin (Fundamental);Hesaplara ve mali tablolara ilişkin bulgunun niteliğinin mali tabloların bütünüyle değeri hakkında kuşkuyla yol açması ve denetçinin tatmin edici bir sonuca ulaşmasını imkânsız kılması. Bu durum hesapların tasdikinin reddi için bir gerekçe oluşturabilir.

Faaliyet denetimi (Operational audit); Performans denetimi.

Finansal denetim (Financial audit);Hesaplar ve mali tablolar ile işlemlerin düzenliliğinin ve mevzuata uygunluğunun bir denetçi tarafından incelenmesi ki bu inceleme bir kanaat bildirebilme veya bildirememeye ile sonuçlanır.

Genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri (Generally accepted accounting principles); Muhasebe standartlarına uyumla ilgili olarak mesleki kuruluşların ya da organların kabul ettiği ve muhasebenin dayandığı genel prensipler. **Hesap verme sorumluluğu** (Accountability); Kendisine emanet edilen fonların, bu fonların verilme şartları çerçevesinde yönetildiğini ve kontrol edildiğini göstermek üzere denetlenen bir kişi ya da kuruluşa yüklenen sorumluluk.

Hesapların denetimi (Accounts audit); finansal denetim

Hile (Fraud); düzenbazlık, dalavere; dolandırıcılık, bir kişinin malından yada bazı yasal haklarından vazgeçmesine neden olacak kasti aldatmadır.

İç denetim (Internal audit);Kurum bünyesinde bulunan ve kurum yönetimi tarafından olası yolsuzlukları, hataları ve verimsiz uygulamaları en aza indirmek amacıyla kurumun sistemlerini ve prosedürlerini kontrol etmek ve değerlendirmek üzere görevli bulunan birim (veya faaliyet). İç denetim örgüt içinde bağımsız olmalı ve doğrudan yönetime rapor vermelidir.

İç kontrol (Internal control);Bütçeye ve yürürlükteki kurallara uyulmasına, varlıkların korunmasına, muhasebe kayıtlarının geçerliliğinin ve samimiyetinin sağlanmasına ve özellikle mali bilgileri uygun zamanda kullanıma hazır halde bulundurarak yönetsel kararların kolaylaştırılmasına imkân veren prosedürler ve araçlar bütünü.

İnceleme alanı (Area of investigation);Hem denetim faaliyet sahası hem de denetim kapsamı dikkate alınarak belirlenen alan. İnceleme alanı, denetlenen kuruluşa ve planlanan denetimin niteliğine göre denetim konularının sınırlarını açık bir biçimde belirler.

İzleme (Follow-up);Belirli bir zaman diliminden sonra, denetlenenin denetim raporundaki sonuçlar ve tavsiyeler doğrultusunda yürüttüğü faaliyetlerin ve aldığı önlemlerin denetçi tarafından sistemli bir biçimde incelenmesi ve değerlendirilmesi.

Kanıt (Evidence);Bir bulguyu ya da sonucu biçimlendirirken ve raporunu kaleme alırken denetçinin temel aldığı dokümanter kanıt ve diğer anlamlı bilgi.

Kontrol (Control);Bir işlemin yapılması sırasında doğru ve düzenli olarak kayıtlara alınmasının gözlenmesi, varsa hatayı anında işlemi yapana bildirerek düzeltilmesini sağlamaktır.

Kontrol Riski (Control Riski); işletmenin iç kontrol yapısı ile ilgili oluşturduğu politika ve prosedürlerin, önemli hataları önleyememe veya ortaya çıkartamama riskidir.

Koordineli denetim (Coordinated auditing);Görevleri çakıştığında iş programlarının ve sonuçların karşılıklı bildirimi ve denetime yönelik mevcut kaynakların optimizasyonu amacıyla araçların bir araya getirilmesi suretiyle iç ve/veya dış denetimler arasında yapılan işbirliği.

Maddi doğruluk testi (Substantive test);Diğer testlere (örneğin, uygunluk testleri ve analitik kontrol prosedürleri) ilaveten sistem tabanlı denetimin parçası olarak kullanılan denetim metodu. Maddi doğruluk testleri kural dışı işlemlerin doğrudan ve ayrıntılı bir şekilde gün ışığına çıkarılmasına imkân sağlar.

Mali Tablolar Denetimi (Financial Statement Auditing); bir işletmenin mali tablolarının, o işletmenin mali durumunu ve faaliyet sonuçlarını öngörölmüş muhasebe standartları çerçevesinde, doğru olarak yansıtip yansıtmadığını belirlemek amacıyla, söz konusu tablolar ve bu tabloların dayanağını oluşturan kayıt, belge ve diğler ipuçları üzerinden yürütölerek, bulguları bir denetim raporunda özetleyen sistematik bir incelemedir.

Mevzuata uygunluk denetimi (Legality audit); Mali denetim.

Muhasebe kontrolu (Accounting Control)Varlıkların korunmasına, hesapların ve mali tabloların güvenilirliğine yönelik olarak organizasyon planına, prosedörlere ve kayıtlara ilişkin kontrol.

Operasyonel risk (Operational Risk);yetersiz ve sorunlu iş süreçleri, personel ve sistemlerden veya dış etkenlerden kaynaklanan kayıplardır.

Ortaya Çıkarma Riski (Detection Risk); denetçinin finansal tablolarda bulunan önemli bir hatayı bulmada başarısız olması olasılığıdır.

Ön inceleme (Preliminary survey);Denetlenecek kuruluş hakkında bilgi toplamak (ki toplanan bilgi sürekli denetim dosyasının ana ögesini oluşturur.) amacıyla yapılan inceleme. Bu inceleme, kuruluş bünyesinde sorumlulukların dağılımının bir ön görünümünü verir.

Önemlilik (Materiality);Ortaya çıkarılan bir ya da bir çok hatanın bir referans noktasına göre mukayesesinin sonucu.

Örnekleme (Sampling); Bir örneğe dahil etmek üzere bir istatistiki ana kütleden kalemlerin seçimi süreci ve bu amaca ulaşmak için kullanılan metod

Öz değerlendirme yaklaşımı (Control-Self Assesment); kontrol kalitesinin değerlendirilmesinde iç denetçiler ve yönetime gerekli olan iç kontrol bilgisinin ortaya çıkarıldığı bir süreçtir.

Performans denetimi (Performance audit);Yönetimin bütün kademelerini, bunların programlanmaları, uygulanmaları ve izlenmeleri aşamalarındaki tutumluluk, verimlilik ve etkinlik açısından kavrayan denetim.

Revizyon (Revision);;Gözden geçirmek tekrar incelemektir. Gözden geçirme eleştirisel bir gözle yapılmaktadır. Revizyon daha çok vergisel inceleme amaçlıdır.

Risk Odaklı Denetim (Risk Based Auditing); işletmelerin risk profillerinin belirlenmesi, denetim sürecinin işletmenini risk profiline göre şekillendirilmesi ve denetim kaynaklarının buna göre tahsis edilmesi esasına dayanan ve denetimin etkililiğini artırmayı amaçlayan bir denetim yaklaşımıdır.

Sistem tabanlı denetim (System-based audit);Denetçinin denetlenenin sistemlerini, özellikle iç kontrol sistemlerini incelediği, iç kontrol sistemlerinin güçlü ve/veya zayıf noktalarını belirlediği ve daha sonra da bunun ışığında kanaat üretmesi için gerekli denetim çalışmasının yerini, niteliğini ve kapsamını tayin ettiği denetim türü.

Stratejik planlamanın denetimi (Strategic-planning audit);Kuruluşun ana (genellikle uzun vadeli) hedeflerinin gerçekleştiğini ve kaynakların elde edilmesine, kullanımına ve elden çıkarılmasına yönelik politikalara ve stratejilere uyulduğunu sağlamayı konu alan denetim.

Sürekli Denetim (Continious Auditing); fiziki belge olmaksızın, gerçek zamanlı muhasebe sistemi altında finansal tablo sunumunun ortaya çıkmasına temel olacak şekilde, elektronik denetim kanıtları toplamaya yönelik sistematik bir süreçtir.

Şekil yönünden kontrol (Formal control);Bir prosedürün ya da dokümanın şekil yönünden kontrolu.

Tarafsızlık (Objectivity);Denetçi ile denetlenen arasındaki ilişkilerde vazgeçilmez bir davranış. Tarafsızlık, denetçinin bulgularının ve raporlarının, sadece yürürlükteki kurallara, kabul görmüş prensiplere ve uygulamalara uygun olarak denetim sırasında elde edilen olgulardan etkilenmesini güvence altına alır.

Tasdik (doğrulama) fonksiyonu (Attest function);Yetkili bir dış denetçi tarafından hesaplar ve mali tablolar hakkında mesleki bir kanaatin beyanı.

Teftis (Inspection);Bir şeyin aslını doğrusunu veya işlerin iyi yürütölüp yürütölmediğini anlamak için incelemeler. Teftiş denetimden daha dar kapsamlıdır.

Temsili örnek (Representative sample);İçinden alındığı bütün ana kütle açısından tipik olduğu kabul edilen örnek. Bu tip örneklere ilişkin test sonuçları bütün ana kütleyi kapsayacak şekilde yaklaşık olarak hesaplanır.

Uygunluk testi (Compliance test);Sistem tabanlı denetimin bir parçası olarak kullanılan bu denetim metodu, denetçi tarafından seçilen önemli kontrollerin öngörüldüğü gibi işlediğini sağlamaya yönelir. Eğer uygunluk testi önemli kontrollerde yetersizlikleri ortaya koyarsa, denetçi yetersizliklerin kapsamını daha açık ve seçik değerlendirmek üzere ilave denetimler (örneğin, maddi doğruluk testleri) yapmak durumunda olacaktır.

Yapısal Risk (Inherent Risk);Denetlenen işletmenin finansal tablolarında önemli hataların bulunması riskidir. Bu riskin değerlendirilmesinde işletmedeki iç kontrol yapısı ile ilgili politika ve prosedürlerin etkisi dikkate alınmamaktadır. Bundan amaç önemli hataların yansımaları eğilimini ortaya koyabilmektir.

Yatay denetim (Horizontal audit);Denetçi tarafından seçilen belli bir konunun birçok kuruluşta ya da bakanlıkta incelenmesi.

Yönetim uygulamalarının denetimi (Management-practice audit); Yöneticilerin kararlar almada, bu kararları uygulamada ve arzulanan sonuçların ne ölçüde gerçekleştiğini değerlendirmede yararlandıkları çeşitli sistemlerin ve metodların denetimi.

Yönetimsel denetim (Administrative audit);Yönetimce verilen yetkilendirme işlemleriyle sonuçlanan karar verme süreçlerine ilişkin organizasyon planını, prosedürleri ve dokümanları kapsayan ama bunlarla sınırlı olmayan denetim.